

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **Frank Bold Society (dříve Ekologický právní servis, o. s.)**, se sídlem Brno, Údolní 567/33, proti žalovanému **ČEZ, a. s.**, se sídlem Praha 4, Duhová 2/1444, zastoupenému Mgr. Radkem Pokorným, advokátem se sídlem Praha 1, Karoliny Světlé 301/8, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2014, č. j. 9 A 17/2010 - 120, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 1. 2014, č. j. 9 A 17/2010 - 120, zrušil rozhodnutí předsedy představenstva žalovaného ze dne 21. 12. 2009 a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Městský soud zhodnotil, že žalovaný odmítl postupovat podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), a nerozhodl předepsanou formou správního rozhodnutí (se všemi náležitostmi) o žádosti žalobce o informace (týkající se posouzení vlivu záměru „*komplexní obnova elektrárny Prunéřov II 3x250 MW*“ na životní prostředí), konkrétně o poskytnutí studie či jiného dokumentu obdobného obsahu, který se zabývá posouzením základních požadavků na volbu výkonu bloku, včetně optimalizace výkonu k jednotlivým alternativám technického řešení. Tento nedostatek sdělení statutárního orgánu žalovaného, které je, materiálně vzato, nutno chápat jako rozhodnutí o podané žádosti, způsobil, dle názoru městského soudu, jeho nepřezkoumatelnost. Městský soud proto zrušil napadené rozhodnutí (sdělení) a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, neboť nemohl poskytnout žalobci ochranu podle § 16 odst. 4 informačního zákona a nařídil žalovanému požadované informace poskytnout, protože pro nedostatek vypořádání obsahu požadovaných dokumentů žalovaným nebylo možno přímo soudem stanovit, jaké údaje obsažené v dokumentech (a v jakých jejich částech) lze žalobci poskytnout a jaké nikoliv.

Rozsudek městského soudu napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které současně požádal, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatel tvrdí, že výkonem napadeného rozsudku městského soudu mu hrozí nenahraditelná újma, spočívající zejména v tom, že na něj bude třetími subjekty nahlíženo jako na správní orgán, povinný poskytovat informace podle informačního zákona, tzn. že bude nucen poskytovat informace, které sice nelze označit jako obchodní tajemství, ale jejich poskytnutí by mohlo na trhu přinést výhodu konkurenčním soutěžitelům. Podle stěžovatele se jedná o informace, které nejsou veřejnosti ani konkurenčním soutěžitelům běžně dostupné a přitom mohou být důležitou obchodní informací (např. důvody různých investic, výpisy informací indikující s kým stěžovatel vede obchodní jednání, manažerské procesy a jiné interní postupy). Využití takových informací konkurenty stěžovatele by mohlo vést k výraznému posílení jejich tržního postavení na úkor stěžovatele. Z uvedeného stěžovatel dovozuje, že hrozba nenapravitelné a nezvratné újmy pro jeho podnikání na základě zveřejnění těchto důvěrných informací je naprosto zřejmá. Výkonem napadeného rozsudku městského soudu by byl podle stěžovatele poškozen nejen on, ale i celá řada jeho smluvních partnerů a jejich obchodní tajemství. Stěžovatel poukazuje na to, že smlouvy, které uzavírá se smluvními partnery, obsahují standardní doložky ochrany důvěrných informací. Pokud by smluvní partner nesouhlasil s poskytnutím informací, které by byl stěžovatel povinen poskytnout podle informačního zákona, hrozila by stěžovateli i nenahraditelná újma v podobě nároků třetích osob (nároky na náhradu škody, smluvní pokuty) v řádu milionů či miliard Kč. Důsledkem by pak mohla být i ztráta důvěryhodnosti u smluvních partnerů a tím i ztráta konkurenceschopnosti stěžovatele. Stěžovatel je dále přesvědčen, že odložením výkonu napadeného rozsudku městského soudu nevznikne újma třetím osobám a že zde nevznikne rozpor s veřejným zájmem.

Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

Podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

Nejvyšší správní soud již v minulosti judikoval (například v usnesení ze dne 24. 2. 2010, č. j. 6 As 6/2010 – 61), že institut odkladného účinku je primárně spjat se žalobou, jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznávaný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. To však nic nemění na tom, že v řízení o kasační stížnosti nelze - již s ohledem na zásadu rovnosti účastníků - upírat právo navrhnout přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti ani žalovanému, brání-li se proti rozsudku soudu, kterým mu byla uložena nějaká povinnost (zde vydat řádné rozhodnutí o žádosti žalobce).

pokračování

Dále je též třeba upozornit na mimořádnou povahu institutu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tento postup proto musí být vyhrazen pro ojedinělé a výjimečné případy.

Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku reflektuje jednak hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán) s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán). K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, je-li zřejmé, že újma stěžovatele, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku, by byla nepoměrně větší případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno.

Důvody možného vzniku *nepoměrně větší újmy* stěžovatele oproti jiným osobám jsou přitom vždy subjektivní, závislé zásadně na osobě a situaci stěžovatele. Z právě uvedeného plyne, že stěžovatel nese také břemeno tvrzení; očekává se tak od něj uvedení konkrétních a relevantních tvrzení a podrobné rozvedení, v čem konkrétně tuto možnou újmu spatřuje a jakou intenzitu případná újma má (srov. například usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 45 A 4/2013 – 29, publikované pod č. 2852/2013 Sb. NSS). Toto břemeno, jak vyplývá z žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, stěžovatel unesl, neboť důvody vzniku újmy v kasační stížnosti zdejšímu soudu srozumitelně předestřel, ač se zjevně držel zákonné dikce s. ř. s., před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., která se s účinností od 1. 1. 2012 dotkla i institutu odkladného účinku a poněkud pozměnila hlediska, která se při rozhodování o této otázce berou v potaz. Stěžovatele je tak třeba upozornit, že soudní řád správní již v § 73 odst. 2 s. ř. s. nadále nepracuje s pojmem *nenahraditelná újma*.

Co se týče konkrétních důvodů, o které stěžovatel svou žádost opírá, nelze přehlednout, že jeho argumentace stran vzniku jeho *nepoměrně větší újmy* (respektive, jak stěžovatel uvádí, *nenahraditelné újmy*) oproti jiným osobám se nese v obecné rovině a příliš se netýká nyní projednávaného případu. Stěžovatel se obává především toho, že neurčité množství třetích osob se na něj bude moci obracet se žádostmi o informace v režimu informačního zákona a tím jej postaví do situace, kdy bude muset tyto informace poskytovat, respektive tyto žádosti způsobem předpokládaným informačním zákonem vyřizovat. Popsaná situace však pro stěžovatele nemůže být situací novou a neznámou, neboť Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 6. 10. 2009, č. j. 2 Ans 4/2009 – 93, publikovaném pod č. 1972/2010 Sb. NSS, konstatoval, že „ČEZ, a. s., je ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, veřejnou institucí povinnou poskytovat informace vztahující se k její působnosti.“ Minimálně ode dne právní moci tohoto rozsudku tedy musel být stěžovatel srozuměn s tím, že jej veřejnost může považovat za subjekt povinný k poskytování informací podle informačního zákona. Nyní přezkoumávaný rozsudek městského soudu se přitom nikterak neodklonil od stávající judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto tématu, ve spojení s osobou stěžovatele. Z těchto stěžovatelem předestřených důvodů tedy nelze bez dalšího dovozovat vznik

nepoměrně větší újmy, neboť ani samotné přiznání odkladného účinku této jediné kasační stížnosti by nemohlo v žádném případě zabránit veřejnosti obracet se na něj (v režimu informačního zákona) s žádostmi o informace i nadále, protože závěry plynoucí ze shora citovaného rozsudku by tím nebyly nikterak dotčeny.

Nejvyšší správní soud nicméně dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci jsou zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti naplněny. Ačkoliv stěžovatel není podle závazného právního názoru městského soudu přímo povinen žalobci poskytnout vymezené informace, je zavázán vést řízení podle informačního zákona a vydat přezkoumatelné rozhodnutí o žádosti žalobce o poskytnutí informace. Stěžovatel však v kasační stížnosti zásadním způsobem zpochybňuje samotný základ celého případu, a sice to, zda jej lze vůbec považovat za veřejnou instituci, povinnou poskytovat informace v režimu informačního zákona. Tato právní otázka bude předmětem meritorního přezkumu, jehož výsledek nelze nyní předjímat. Stěžovatel však v kasační stížnosti navrhuje užití institutů, které by měly vést k překonání shora citovaného judikátu Nejvyššího správního soudu; navrhuje předložení věci k posouzení a rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu a navrhuje též položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

Nejvyšší správní soud tak dospívá k závěru, že stěžovateli by povinností vést řízení v režimu informačního zákona (ačkoliv zcela odmítá, že by na něj tento zákon, jako na osobu povinnou dopadal, a upozorňuje na rizika s tím pro něj, jako podnikatelský subjekt, spojená) mohla vzniknout nepoměrně větší újma, než která by vznikla žalobci v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ta by spočívala pouze v pozdějším vyřízení jeho žádosti o poskytnutí informace. K vyřízení žádosti by došlo po nabytí právní moci případného rozsudku Nejvyššího správního soudu o tom, že se kasační stížnost žalovaného zamítá; taková újma žalobce se Nejvyššímu správnímu soudu jeví jako méně závažná. Naopak v případě, že bude kasační stížnosti vyhověno a bude konstatováno, že stěžovatel není osobou povinnou poskytovat informace podle informačního zákona, stalo by se jím vydané rozhodnutí (podle závazného pokynu městského soudu) nicotným, neboť by bylo vydáno zcela mimo kompetenci stěžovatele. Tyto možné procesní důsledky se jeví Nejvyššímu správnímu soudu jako zbytečné a nevhodné, proto jim předchází přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nevznikne újma třetím osobám (odlišným od žalobce). Přiznání odkladného účinku nebude ani v rozporu s veřejným zájmem, jehož dotčení nikdo netvrdil a není ani Nejvyššímu správnímu soudu jakkoli zřejmé.

Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 16. června 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu